

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.09.2015, sp. zn. 23 Cdo 1917/2015, ECLI:CZ:NS:2015:23.CDO.1917.2015.1

Číslo: 50/2016

Právní věta: Je-li zaplacen soudní poplatek třetí osobou, není významné, jaký je právní vztah mezi plátcem a tím, za koho byl zaplacen.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 29.09.2015

Spisová značka: 23 Cdo 1917/2015

Číslo rozhodnutí: 50

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Poplatky soudní

Předpisy: § 2 odst. 1 písm. a) předpisu č. 549/1991Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud zamítl dovolání třetí osoby proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 7. 2014, sp. zn. 35 Co 273/2014.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. O návrhu žalobkyně na přiznání osvobození od placení soudních poplatků na č. l. 22 bylo Obvodním soudem pro Prahu 6 rozhodnuto usnesením ze dne 1. 10. 2012, tak, že žalobkyni se osvobození od soudních poplatků nepřiznává. Usnesením ze dne 17. 12. 2012, O b v o d n í s o u d pro Prahu 6 zastavil řízení pro nezaplacení soudního poplatku a rozhodl o povinnosti žalobkyně nahradit žalované náklady řízení. Proti tomuto usnesení se žalobkyně na č. l. 74 odvolala se sdělením, že soudní poplatek byl uhrazen dne 15. 1. 2013, k čemuž doložila tuzemský příkaz k úhradě č. 5205 od UniCredit Bank, na němž je u názvu účtu plátce uvedena společnost „E. H. L.“ I ze záznamu o složení na č. l. 77 vyplývá, že soudní poplatek uhradila společnost „E. H. L.“.

2. Soud prvního stupně žalobkyni vyzval, aby ve lhůtě pěti dnů soudu sdělila, z jakého důvodu zaplatila soudní poplatek společnost E. H. L., žalobkyně však na tuto výzvu nereagovala. M ě s t s k ý s o u d v Praze usnesením ze dne 6. 9. 2013 změnil usnesení soudu prvního stupně na č. l. 70 tak, že řízení se nezastavuje. V odůvodnění uvedl, že postup soudu prvního stupně, který zastavil řízení pro nezaplacení soudního poplatku ve stanovené lhůtě, byl správný, ale následně žalobkyně své pochybení napravila a soudní poplatek v odvolacím řízení zaplatila, byť prostřednictvím třetí osoby.

3. Dne 5. 2. 2014 požádala společnost E. H. L. (č. l. 143) ve smyslu § 10 odst. 1 zákona o soudních poplatcích o vrácení soudního poplatku ve výši 917 280 Kč, neboť soudní poplatek byl zaplacen osobou, která k němu nebyla povinna. Z následujících podání právního zástupce společnosti E. H. L. vyplývá, že tato společnost nemá se žalobkyní žádný závazkový vztah, se žalobkyní nikdy nejednala a k platbě došlo omylem, neboť jednatel společnosti E. H. L. a člen investiční komise, Dr. K. H. H., omylem odložil kopii výzvy k úhradě soudního poplatku mezi faktury, kde jej našla paní Bc. B. B., osoba odpovědná za provádění plateb s právem přístupu k internetovému bankovnímu účtu vedeného u UniCredit Bank Czech republic, a.s., ze kterého byla platba odeslána. Ve vyjádření žalobkyně ze dne 4. 3. 2014 (č. l. 147) vyplývá, že jí není nic známo o úhradě soudního poplatku společností E. H. L. S touto společností nemá žalobkyně žádný závazkový vztah. Soudní poplatek byl zaplacen na základě smlouvy o financování řízení ze dne 15. 1. 2013, kterou žalobkyně uzavřela se společností P., a.s.

4. Obvodní soud pro Prahu 6 usnesením ze dne 16. 4. 2014, žádost společnosti E. H. L. o vrácení soudního poplatku ve výši 917 280 Kč zamítl. V odůvodnění soud uvádí, že z obchodního rejstříku zjistil, že společnost E. H. L. je, nebo přinejmenším byla, akcionářem společnosti P., a. s., a uváděný jednatel společnosti E. H. L. Dr. K. H. H. je zároveň předsedou dozorčí rady společnosti P., a. s. Soud nepovažuje tvrzení o údajném „omylu v platbě“ za pravdivé, když žalobkyně i přes svá tvrzení o tom, že se společností E. H. L. nemá žádný vztah, doložila zaplacení soudního poplatku příkazem k úhradě z banky, na němž je tato společnost uvedena jako majitel účtu, a společnost E. H. L. až po více než roce začala tvrdit, že k platbě došlo „omylem“.

5. K odvolání společnosti E. H. L. Městský soud v Praze usnesením ze dne 21. 7. 2014, potvrdil rozhodnutí soudu prvního stupně. V odůvodnění uvádí, že bylo pravomocně rozhodnuto o tom, že v řízení lze pokračovat, neboť žalobkyně, byť prostřednictvím třetí osoby, zaplatila soudní poplatek. Na žadatele tak nelze hledět jako na osobu, které by bylo možno vrátit zaplacený soudní poplatek dle § 10 odst. 1 zákona o soudních poplatcích. Pokud došlo k zaplacení soudního poplatku za žalobkyní omylem, může se žadatel domáhat vrácení soudního poplatku přímo na žalobkyni.

II. Dovolání a vyjádření k němu

6. Rozhodnutí odvolacího soudu napadla společnost E. H. L. dovoláním ze dne 19. 8. 2014. Přípustnost dovolání spatřuje dovolatelka v tom, že ve smyslu § 237 o. s. ř. otázka „zda je soud povinen v případě žádosti o vrácení úhrady započítané soudem na soudní poplatek zkoumat, zda mezi žadatelem a osobou skutečně povinnou k úhradě soudního poplatku existuje právní vztah povinnosti, a to alespoň založený ústní dohodou“ nebyla dovolacím soudem dosud řešena. Dovolatelka navrhuje, aby dovolací soud napadené rozhodnutí odvolacího soudu i soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení.

7. Žalovaná se k dovolání vyjádřila podáním ze dne 17. 9. 2014 a uvádí, že nemá možnost se k obsahu dovolání relevantně vyjádřit, neboť dovolání nebylo podáno účastníkem řízení a samotného řízení se věcně netýká. Žalovaná nemá možnost posoudit či se vyjádřit k otázce, zda dovolatelka zaplatila za žalobkyni soudní poplatek omylem nebo bez právního důvodu.

8. Žalobkyně se k dovolání vyjádřila dne 23. 9. 2014 tak, že s dovolatelkou nemá žádný závazkový vztah. Soudní poplatek byl zaplacen na základě smlouvy o financování, kterou žalobkyně uzavřela se společností P., a.s., jež dle informací žalobkyně soudní poplatek uhradila. Žalobkyně proto navrhuje, aby dovolací soud napadené rozhodnutí „ponechal v platnosti“.

III. Přípustnost dovolání

9. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) věc projednal podle zákona č. 99/1963 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 2014 (srov. bod 2 článku II., zákona č. 293/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony).

10. Nejvyšší soud po zjištění, že dovolání bylo podáno oprávněným subjektem - osobou, která zaplatila soudní poplatek, řádně zastoupenou advokátem (§ 241 odst. 1 a 4 o. s. ř.), včas (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), dospěl k závěru, že dovolání je přípustné, neboť dovolatelkou nastíněnou otázku dosud Nejvyšší soud neřešil.

IV. Důvodnost dovolání

11. Dovolání však není důvodné.

12. Podle § 10 odst. 1 věty první zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, soud vrátí poplatek z účtu soudu, jestliže jej zaplatil ten, kdo k tomu nebyl povinen. Podle § 2 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích je poplatníkem za řízení před soudem prvního stupně navrhovatel.

13. Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že za standardní situace by byl soudní poplatek uhrazen přímo žalobkyní. Tak se však v dané věci nestalo a soudní poplatek byl uhrazen prostřednictvím třetí osoby, a sice společností E. H. L.

14. Možnost zaplacení soudního poplatku prostřednictvím třetí osoby je z povahy věci připuštěna, ostatně i Ústavní soud považuje úkon zaplacení soudního poplatku za úkon zastupitelný (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 28. 1. 2004, sp. zn. [II. ÚS 671/02](#), byť ve vztahu k doručování výzvy k zaplacení soudního poplatku).

15. Z obsahu spisu vyplývá, že soud prvního stupně vyzval žalobkyni ke sdělení, z jakého důvodu byl soudní poplatek zaplacen společností E. H. L., na výzvu však žalobkyně nereagovala. Následně se soud prvního stupně pokoušel získat kontakt na společnost E. H. L., ale bezúspěšně, neboť tato společnost nebyla zapsána v obchodním rejstříku (č. l. 82 a 83).

16. Soudy postupovaly správně, když v dané věci nezjišťovaly, zda mezi dovolatelkou a žalobkyní existoval právní vztah založený dohodou, kterou by se dovolatelka zavázala zaplatit za žalobkyni soudní poplatek. Ve spise na č. l. 183 je založena smlouva o financování řízení ze dne 15. 1. 2013, uzavřená žalobkyní a společností P., a. s., kterou se společnost P., a. s. zavázala k zaplacení soudního poplatku za žalobkyni. Místo společnosti P., a. s. však soudní poplatek uhradila dovolatelka.

17. Dovolání není důvodné, neboť odvolací soud posoudil věc správně.

18. Nejvyšší soud z důvodů výše uvedených dovolání podle ustanovení § 243d o. s. ř. zamítl.